

TRẢI NGHIỆM CỦA GIẢNG VIÊN VÀ SINH VIÊN ĐIỀU DƯỠNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y-DƯỢC, ĐẠI HỌC HUẾ VỀ DẠY HỌC TRỰC TUYẾN TRONG ĐẠI DỊCH COVID-19: KẾT QUẢ TỪ NGHIÊN CỨU ĐỊNH TÍNH

Trần Thị Nguyệt✉, Trần Thị Hằng

Trường Đại học Y - Dược, Đại học Huế

Nghiên cứu nhằm mô tả cảm nhận của giảng viên và sinh viên điều dưỡng về ưu điểm, hạn chế và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả của phương pháp dạy học trực tuyến. Nghiên cứu định tính được tiến hành trên 5 giảng viên và 21 sinh viên điều dưỡng bằng phương pháp phỏng vấn sâu bán cấu trúc và thảo luận nhóm tại Trường Đại học Y - Dược, Đại học Huế từ tháng 6/2022 đến tháng 12/2023. Kết quả nghiên cứu cho thấy giảng viên và sinh viên có những trải nghiệm về phương pháp dạy học trực tuyến khác nhau. Ưu điểm đối với giảng viên gồm 2 chủ đề: môi trường dạy học linh động và cải thiện kỹ năng của giảng viên; tuy nhiên đối với sinh viên gồm 3 chủ đề: môi trường học tập linh hoạt, lấy sinh viên làm trung tâm và tăng hiệu quả học tập. Hạn chế đối với cả 2 nhóm đối tượng nghiên cứu gồm 3 chủ đề: hạn chế về môi trường học tập, giảm hiệu quả học tập và khó đánh giá. Đề xuất đối với giảng viên và sinh viên gồm 3 chủ đề: nhà trường, giảng viên và sinh viên. Có thể kết luận rằng hoạt động dạy học trực tuyến mang lại một số ưu điểm thiết thực tại thời điểm dịch bệnh, tuy nhiên việc khắc phục các hạn chế và đưa ra các giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo trực tuyến là cần thiết.

Từ khóa: Dạy học trực tuyến, giảng viên, sinh viên điều dưỡng.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Học tập trực tuyến được định nghĩa là phương pháp dựa trên công nghệ được thiết kế để phân phối, theo dõi và quản lý các khóa học thông qua mạng Internet.¹ Phương pháp dạy học trực tuyến được biết đến với nhiều ưu điểm như: giúp người dạy và người học linh động về mặt thời gian cũng như không gian, thuận lợi trong việc chia sẻ tài liệu học tập, môi trường học tập thoải mái...² Tuy nhiên, quá trình chuyển đổi nhanh chóng hình thức học từ trực tiếp sang trực tuyến hoàn toàn trong thời kỳ dịch bệnh đối mặt với những thách thức trong đào tạo như khó duy trì tính toàn vẹn của học thuật, thiếu cơ sở vật chất về công nghệ

thông tin, làm giảm tương tác giữa giảng viên (GV) và sinh viên (SV)...²⁻⁴

Việc tăng cường áp dụng phương pháp dạy học trực tuyến được xem là giải pháp thay thế tối ưu trong một số tình thế bất buộc. Trong những năm đại dịch COVID-19, Trường Đại học Y-Dược, Đại học Huế cũng lựa chọn phương pháp dạy học trực tuyến thay cho lớp học trực tiếp. Nhằm tiếp tục phát huy những ưu điểm và khắc phục những hạn chế của dạy học trực tuyến để có thể tiếp tục áp dụng hình thức dạy học trực tuyến sau đại dịch, nhà đào tạo cần phải đánh giá hiệu quả của phương pháp dạy học trực tuyến từ trải nghiệm của người dạy lẫn người học để có các giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo. Vì vậy, để có cơ sở khoa học nâng cao hiệu quả dạy học trực tuyến cho ngành điều dưỡng nói riêng và Trường Đại học Y - Dược, Đại học Huế nói

Tác giả liên hệ: Trần Thị Nguyệt

Trường Đại học Y - Dược, Đại học Huế

Email: tranthinguyet@hueuni.edu.vn

Ngày nhận: 15/11/2024

Ngày được chấp nhận: 28/11/2024

chung chúng tôi tiến hành nghiên cứu này với mục tiêu mô tả cảm nhận của giảng viên và sinh viên điều dưỡng về ưu điểm, hạn chế và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả của phương pháp dạy học trực tuyến tại Trường Đại học Y - Dược, Đại học Huế.

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP

1. Đối tượng

Giảng viên và sinh viên Điều dưỡng đang giảng dạy và học tập tại Khoa Điều dưỡng, Trường Đại học Y - Dược, Đại học Huế.

Tiêu chuẩn lựa chọn

Đối tượng nghiên cứu (ĐTNC) có kinh nghiệm tham gia lớp dạy học trực tuyến từ 1 học kỳ trở lên và đồng ý tham gia vào nghiên cứu.

Tiêu chuẩn loại trừ

Đối tượng nghiên cứu không tham gia đầy đủ quá trình dạy học và đánh giá sinh viên bằng hình thức trực tuyến.

2. Phương pháp

Thiết kế nghiên cứu

Nghiên cứu định tính.

Thời gian nghiên cứu

Từ tháng 6/2022 đến tháng 12/2023, trong đó thời gian thu thập số liệu từ tháng 12/2022 đến tháng 01/2023.

Cỡ mẫu và phương pháp chọn mẫu

Chọn mẫu có chủ đích đối với giảng viên gồm đầy đủ nam và nữ ở các trình độ học vấn và thâm niên công tác khác nhau, đối với sinh viên gồm nam và nữ ở các khối lớp và học lực khác nhau. Chúng tôi sẽ phỏng vấn sâu (PVS) và thảo luận nhóm (TLN) đại diện cho cả 4 khối lớp sinh viên. Tuy nhiên trên thực tế chúng tôi đã phỏng vấn sâu 5 trong tổng số 18 giảng viên của Khoa Điều dưỡng; phỏng vấn sâu 11 sinh viên ở 4 khối lớp và 3 thảo luận nhóm sinh viên ở khối lớp năm 1, 2, 3 vì thông tin thu thập đã đạt được độ bão hòa.

Công cụ nghiên cứu:

Sử dụng bảng câu hỏi bán cấu trúc gồm 3 chủ đề theo mục tiêu nghiên cứu gồm:

- Những ưu điểm mà phương pháp dạy học trực tuyến mang lại cho giảng viên và sinh viên.

- Những hạn chế mà giảng viên và sinh viên gặp phải trong quá trình tham gia lớp dạy học trực tuyến.

- Những đề xuất của giảng viên và sinh viên để nâng cao hiệu quả dạy học trực tuyến.

Phương pháp thu thập số liệu

Nhằm tìm hiểu sâu hơn những cảm nhận của đối tượng nghiên cứu về ưu điểm và hạn chế của dạy học trực tuyến đồng thời để tìm ra các đề xuất giải pháp phù hợp để nâng cao hiệu quả của dạy học trực tuyến chúng tôi vừa tiến hành phỏng vấn sâu và thảo luận nhóm. Mỗi cuộc phỏng vấn sâu kéo dài từ 20 - 30 phút, thảo luận nhóm kéo dài từ 40 - 60 phút và được ghi âm lại đầy đủ.

Phương pháp phân tích số liệu

Dữ liệu được phân tích theo chủ đề bằng cách sử dụng quy trình ba bước của: tìm hiểu, phân tích và mô tả của Spiegelberg, E (2012).⁵ Chúng tôi bắt đầu gỡ băng ngay sau phỏng vấn sâu và thảo luận nhóm đầu tiên.

3. Đạo đức nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu được xét duyệt bởi Hội đồng Trường Đại học Y - Dược, Đại học Huế theo quyết định số 1986/QĐ-ĐHYD, ngày 01/6/2022. Mục tiêu và nội dung của nghiên cứu được giải thích rõ ràng trước khi tiến hành. Mọi thông tin cá nhân về ĐTNC được giữ kín, thông tin thu thập được chỉ phục vụ cho mục đích nghiên cứu.

III. KẾT QUẢ

Nghiên cứu định tính tiến hành trên 5 giảng viên Khoa Điều dưỡng và 21 sinh viên điều dưỡng chính quy từ năm 1 đến năm 4 tại

Trường Đại học Y - Dược, Đại học Huế nhằm mô tả cảm nhận về phương pháp dạy học trực tuyến trong đại dịch COVID-19 thu được kết

quả như sau:

1. Ưu điểm của phương pháp dạy học trực tuyến

Bảng 1. Ưu điểm của phương pháp dạy học trực tuyến

Giảng viên	Sinh viên
<p>Môi trường dạy học linh hoạt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Phù hợp và tối ưu trong thời kỳ dịch bệnh. - Không giới hạn không gian. - Chủ động về thời gian. - Tiết kiệm chi phí đi lại. - Môi trường học tập thoải mái. - Có thể áp dụng cho nhiều đối tượng. - Duy trì hoạt động dạy học liên tục, đa dạng. <p>Cải thiện kỹ năng của GV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giúp GV trẻ tự tin hơn khi đứng lớp. - Cải thiện kỹ năng truyền đạt trong môi trường trực tuyến. - Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học. 	<p>Môi trường học tập linh hoạt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - An toàn và thuận tiện trong thời kỳ dịch bệnh. - Tiết kiệm thời gian và chi phí đi lại. - Không gian và thời gian học tập linh động. <p>Lấy SV làm trung tâm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chú trọng kỹ năng tự học của sinh viên. - Cải thiện kỹ năng giao tiếp. - Nâng cao kỹ năng lãnh đạo và làm việc nhóm. - Giúp sinh viên tự tin và chủ động học tập. - Có cơ hội tiếp cận công nghệ thông tin. <p>Tăng hiệu quả học tập:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Có thể lưu bài giảng để xem lại nhiều lần cho đến khi hiểu. - Tiếp cận nhiều nguồn tài liệu học tập khác nhau qua internet.

Môi trường học tập linh hoạt

Cả giảng viên và sinh viên đều nhấn mạnh tính linh hoạt của dạy học trực tuyến, là phương pháp phù hợp và thuận tiện trong thời kỳ dịch bệnh. Dạy học trực tuyến cho phép người tham gia học tập mọi lúc, mọi nơi; chủ động về mặt không gian và thời gian. Một sinh viên cho rằng: "...*phương pháp dạy học trực tuyến giúp em có nhiều thời gian hơn, có thể học được mọi lúc mọi nơi, ...thuận tiện khi sinh viên được học tập tại nhà với thời gian linh động, thoải mái, khi nào có thời gian rảnh thì cũng có thể học hoặc làm bài tập...*" (TLN1, SV3). Ngoài ra, việc tiết kiệm chi phí do giảm thiểu nhu cầu di chuyển và các chi phí liên quan khác được xem là một lợi ích đáng kể của phương pháp dạy học trực tuyến. Một sinh viên bày tỏ: "...*giảm chi phí xăng xe, tiền trọ, cũng đỡ tiền ăn nữa vì em ở chung với gia đình...*" (PVS, SV9). Giảng viên cũng đồng tình với sinh viên rằng: "...*Bản thân*

tôi thấy phương pháp dạy học trực tuyến khá linh động và hấp dẫn..." (PVS, GV2).

Hiệu quả học tập

Một trong những lợi ích rõ rệt của học tập trực tuyến là khả năng lưu lại bài giảng để sinh viên có thể xem lại nhiều lần, giúp họ hiểu sâu hơn và củng cố kiến thức khi cần thiết. Một sinh viên bày tỏ rằng: "...*khi học online tại em có ghi màn hình lại nên sẽ lưu trữ được bài giảng của thầy cô và có thể xem đi xem lại nhiều lần, dù có bị quên kiến thức thì em vẫn có thể xem lại, nghiền ngẫm lại và hiểu bài...*" (TLN3, SV1). Ngoài ra, học tập trực tuyến mở ra cơ hội tiếp cận đa dạng các nguồn tài liệu học tập từ internet, giúp sinh viên mở rộng kiến thức và nắm bắt nhiều thông tin hữu ích bên ngoài giáo trình truyền thống. Một sinh viên chia sẻ: "...*(học trực tuyến) giúp mình tiếp cận với công nghệ một cách nhiều hơn và giúp mình tìm hiểu nhiều thông tin, tài liệu học tập hơn...*" (PVS, SV11).

Lấy sinh viên làm trung tâm và cải thiện kỹ năng của giảng viên

Hình thức học trực tuyến dường như giảm bớt lo lắng thường gặp trong các cuộc thảo luận trực tiếp, nhiều người tham gia chia sẻ rằng họ cảm thấy thoải mái hơn khi bày tỏ quan điểm và tham gia thảo luận trực tuyến. Sự thay đổi này cho thấy các nền tảng học trực tuyến có thể cung cấp một không gian tham gia toàn diện hơn cho sinh viên, đặc biệt là những người thường e ngại khi tương tác trực tiếp. Một sinh viên bày tỏ sự tự tin hơn khi tham gia học trực tuyến: "...*Khi tham gia học trực tuyến, vì không cần nhìn mặt nhau trực tiếp mà chỉ kết nối thông qua màn hình máy tính nên em đã đỡ rụt rè hơn, dám giơ tay phát biểu, chủ động phát biểu bài thường xuyên hơn và nêu ra ý kiến của bản thân...*" (PVS, SV1).

Ngoài ra, việc giảng dạy trực tuyến thúc đẩy cảm giác tự tin ở những nhà giáo dục trẻ tuổi, ít kinh nghiệm hơn, những người có thể cảm thấy không tự tin khi giảng dạy trước các nhóm sinh viên lớn. Việc chuyển sang các nền tảng học trực tuyến trong thời kỳ đại dịch đã cho phép những người GV này tương tác với sinh viên thông qua một môi trường ảo ít áp lực hơn, nơi họ có thể giảng dạy mà không phải đối mặt với sự giám sát trực tiếp thường thấy trong các lớp học trực tiếp. Một người tham gia chia sẻ: "...*Đối với cá nhân tôi là một GV trẻ, thì tôi thấy khi mình đứng trước nhiều SV mà mình chưa có kinh nghiệm thì không tự tin, tuy nhiên dạy online khi mình ngồi trước camera thì cảm thấy tự tin hơn để truyền đạt...*" (PVS, GV4).

2. Hạn chế của phương pháp dạy học trực tuyến

Bảng 2. Hạn chế của phương pháp dạy học trực tuyến

Giảng viên	Sinh viên
<p>Hạn chế về môi trường học tập:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thiếu phản hồi của sinh viên. - Hạn chế về phương diện thực hành. - Hệ thống dạy học online chưa hoàn thiện. - SV không đủ điều kiện sắm trang thiết bị học online. - Hạn chế tương tác giữa GV - SV. - Bị ảnh hưởng bởi môi trường xung quanh. - GV tốn thời gian chuẩn bị bài giảng. - Ảnh hưởng đến thị lực. <p>Giảm hiệu quả học tập:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khó duy trì sự tập trung của SV. - Thời gian học tập nhiều nên không có thời gian xem lại bài. <p>Khó đánh giá:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khó đánh giá mức độ tiếp thu và phản ứng của SV. - Chưa đánh giá được kỹ năng thực hành của SV. 	<p>Hạn chế về môi trường học tập:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yếu tố nhiễu từ môi trường xung quanh. - Ảnh hưởng đến sức khỏe: đau mắt, đau lưng. - Kết nối internet không ổn định làm gián đoạn việc học. - Tài liệu học tập còn hạn chế. - Thiết bị học online chưa đầy đủ. - Hạn chế học kỹ năng thực hành. - SV ngại trao đổi với GV. <p>Giảm hiệu quả học tập:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thiếu động lực học tập. - Khó tập trung vào bài giảng. - Căng thẳng khi tham gia lớp học. - Khả năng tiếp thu bị hạn chế. - Giảm sự hứng thú học tập và chán nản. - Làm cho SV thu mình lại. <p>Khó đánh giá:</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV không kiểm soát được hoạt động của SV. - Thiếu sự cân bằng trong thi cử, bắt cập trong thi cử.

Nghiên cứu đã xác định nhiều thách thức mà cả sinh viên và giảng viên phải đối mặt trong môi trường dạy học trực tuyến.

Hạn chế về nguồn lực và công nghệ

Những người tham gia báo cáo rằng thiếu tài liệu học trực tuyến phù hợp và những hạn chế của nền tảng trực tuyến thường cản trở quá trình dạy học trực tuyến. Một sinh viên chia sẻ: *“...khi dịch COVID-19 xảy ra, em không có điều kiện để mua giáo trình để học và không thể xem bài trước được....các tài liệu học tập cung cấp trên hệ thống LMS chưa kịp thời và chưa cập nhật đầy đủ...”* (PVS, SV4).

Việc học trực tuyến phụ thuộc rất nhiều vào các thiết bị phù hợp và kết nối internet ổn định. Tuy nhiên, nhiều người tham gia đã gặp phải những thách thức đáng kể do thiếu các thiết bị cần thiết như máy tính xách tay hoặc máy tính bảng. Bên cạnh đó, kết nối internet không ổn định thường làm gián đoạn tính liên tục của các lớp học, ảnh hưởng đến quá trình giảng bài và thảo luận nhóm. Một sinh viên bày tỏ: *“...khi tham gia học online, thỉnh thoảng đường truyền internet không ổn định ảnh hưởng đến quá trình tiếp thu kiến thức của sinh viên...một số sinh viên không có điều kiện thì việc trang bị các thiết bị học tập đầy đủ camera, micro vẫn chưa được đảm bảo...”* (TLN1, SV2).

Giảm sự tương tác và tập trung

Việc chuyển sang hình thức dạy học trực tuyến dẫn đến sự tương tác hạn chế giữa sinh viên và GV, ảnh hưởng đến cả sự tham gia tích cực và sự tập trung của sinh viên vào các bài giảng trực tuyến. Một GV đã bày tỏ sự khó khăn khi tương tác trực tuyến với sinh viên: *“...Nhược điểm của dạy học online là do số lượng SV đông, dạy cho nhóm lớn nên việc tương tác giữa GV và SV thực sự là rất khó...”* (PVS, GV1). Ngoài ra, sự sao nhãng và thiếu không gian học tập đầy đủ làm giảm sự tập trung của sinh viên, ảnh hưởng đến sự tham gia và khả

năng tương tác của họ trong quá trình học tập. Một sinh viên chia sẻ sự mất tập trung khi tham gia lớp học trực tuyến tại nhà: *“...trong thời kỳ dịch bệnh, em sống cùng với bà nội nên trong quá trình học trực tuyến em không thoải mái lắm do bị chi phối từ bên ngoài... làm gián đoạn sự tập trung của em vào bài giảng...”* (PVS, SV1).

Thách thức trong việc quản lý và đánh giá sinh viên

Giảng viên gặp phải nhiều khó khăn trong việc quản lý các hoạt động trên lớp trực tuyến một cách hiệu quả, vì hình thức học trực tuyến đặt ra những thách thức trong việc theo dõi, giám sát sự tham gia và đảm bảo sự tham gia tích cực. Quan trọng hơn, hình thức học trực tuyến cũng hạn chế khả năng đánh giá và lượng giá các kỹ năng thực hành của sinh viên, một thành phần quan trọng trong giáo dục điều dưỡng. Một GV chia sẻ sự bất cập khi lượng giá kỹ năng thực hành của sinh viên trong thời kỳ dịch bệnh: *“...Tôi thấy quá trình lượng giá trong học thực hành có nhiều vấn đề, chưa được tối ưu lắm, bởi vì lượng giá thực hành nhưng mà mình lại sử dụng những câu hỏi mang tính lý thuyết nên một số bạn trả lời lý thuyết được nhưng đến khi thực hành thì không làm được...Đối với thực hành mà lượng giá như vậy thì không đánh giá được khả năng của các bạn...”* (PVS, GV4).

Sinh viên cũng đồng tình rằng học trực tuyến không phù hợp để dạy các kỹ năng thực hành điều dưỡng. Một sinh viên đã báo cáo, *“...em không thích học các học phần thực hành bằng hình thức trực tuyến bởi vì em không thể hình dung được kỹ thuật nếu chỉ xem video mà không được thực hành trực tiếp và nếu sau này thực hành trực tiếp thì cũng dễ xảy ra nhiều sai sót...”* (TLN2, SV3). Một thách thức khác đối với việc học trực tuyến là vi phạm tính trung thực trong lượng giá và thi

cử, ảnh hưởng đến sự công bằng trong học tập. Một sinh viên chia sẻ: “...em thấy cách lượng giá khi học trực tuyến không trung thực, không đánh giá được sinh viên vì khi dạy học trực tuyến, thầy cô không thể giám sát và quản

lý hết được sinh viên nên các bạn sinh viên có thể thảo luận và làm bài chung với nhau...” (PVS, SV7).

3. Đề xuất nâng cao hiệu quả của phương pháp dạy học trực tuyến

Bảng 3. Đề xuất nâng cao hiệu quả của phương pháp dạy học trực tuyến

Giảng viên	Sinh viên
<p>Nhà trường:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn sử dụng hệ thống học online. - Giảm thời gian mỗi buổi học. - Chia nhóm nhỏ 10 - 20 SV. - Kết hợp dạy online và offline. - Phát triển hệ thống dạy học online. - Cung cấp phòng dạy để GV quay bài giảng. <p>Giảng viên:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ứng dụng các phương pháp tăng tính tương tác. - Chia sẻ tài liệu trước cho SV. - Cần thay đổi hình thức lượng giá. - GV cần tìm các phương pháp thu hút SV. - GV xây dựng các video chuẩn để SV. - Áp dụng phương pháp dạy học đảo ngược. - Sử dụng thêm các ứng dụng công nghệ và nền tảng dạy học online để tăng tương tác. <p>Sinh viên:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cần nâng cao kỹ năng tự học. 	<p>Nhà trường:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quy định thời gian học cụ thể. - Sắp xếp thời gian học tập hợp lý. - Giới hạn số lượng SV mỗi buổi học. - Thời lượng mỗi buổi học phù hợp. - Tiếp tục học online cho phần lý thuyết. - Cần tập huấn cho GV, SV. - Nên chia nhỏ nhóm SV. <p>Giảng viên:</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV cần tập trung vào nội dung trọng tâm của bài giảng. - GV cần tương tác nhiều hơn với SV. - Cần đánh giá SV sau mỗi buổi học để lấy điểm chuyên cần. - GV cần thay đổi phương pháp giảng dạy. - GV cần đưa ra nhiều câu hỏi cho SV. <p>Sinh viên:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cần chủ động và tích cực tham gia lớp học.

Giảng viên và sinh viên đã đưa ra nhiều đề xuất để cải thiện hiệu quả dạy học trực tuyến từ những trải nghiệm thực tế của mình. Những đề xuất này nằm trong ba chủ đề chính, bao gồm:

Đào tạo về phương pháp dạy học trực tuyến từ phía Nhà trường

Những người tham gia nhấn mạnh tầm quan trọng của việc tổ chức các buổi đào tạo về cách sử dụng e-learning cho cả GV và SV để đảm bảo họ thành thạo trong việc sử dụng nền tảng kỹ thuật số và thích ứng với các phương pháp học trực tuyến. Một GV trình bày rằng, “...đào

tạo cho GV về hệ thống online, cách sử dụng, các buổi chia sẻ kinh nghiệm dạy và cách thu hút sinh viên...” (PVS, GV1). Đồng thời, cần trang bị phòng học đầy đủ trang thiết bị để giảng viên có thể chuẩn bị bài giảng tốt hơn, ý kiến khác của giảng viên cho rằng, “...hỗ trợ các máy móc, có phòng để GV quay bài giảng, có thể sử dụng cho những buổi sau...” (PVS, GV5).

Cải thiện sự tương tác trực tuyến từ giảng viên và sinh viên

Để giải quyết tương tác hạn chế giữa giảng viên và sinh viên trong môi trường dạy học trực

tuyến, các chiến lược tăng cường giao tiếp và tham gia tích cực là điều cần thiết. Những người tham gia kiến nghị rằng việc tích hợp các hoạt động tương tác, chẳng hạn như “*đặt câu hỏi thảo luận*”, “*tổ chức trò chơi kiểm tra kiến thức*” cũng như “*cung cấp các bài giảng sinh động với video và hình ảnh minh họa dễ hiểu*” (PVS, SV6) có thể khuyến khích sự tham gia tích cực của sinh viên vào các buổi học trực tuyến hơn. Ngoài ra, để chống lại sự mệt mỏi liên quan đến các buổi học trực tuyến kéo dài, những người tham gia bày tỏ nên “*rút ngắn thời gian học và chia các lớp lớn thành các nhóm nhỏ hơn*” (TLN3, SV2). Cách tiếp cận này cho phép tương tác cá nhân hóa hơn, tạo điều kiện cho sự tham gia tích cực và giúp GV dễ dàng quản lý và đánh giá sự tham gia của sinh viên hơn. Một sinh viên chia sẻ, “*...em nghĩ để giảng dạy và quản lý chặt chẽ hơn thì nên chia nhóm nhỏ ra để dạy, vì lớp em gần 100 sinh viên thì thầy cô không biết được sinh viên có học hay không...*” (PVS, SV9).

Nâng cao kỹ năng học tập tự định hướng từ phía sinh viên

Những người tham gia trong nghiên cứu chỉ ra rằng việc nâng cao các kỹ năng tự học là rất quan trọng để nâng cao trải nghiệm học tập trực tuyến, vì nó cho phép sinh viên đóng vai trò tích cực hơn trong quá trình học tập của mình. Một sinh viên nhấn mạnh rằng, “*...sinh viên cần chủ động học tập hơn để phù hợp với mọi hoàn cảnh...bản thân mỗi sinh viên cần có ý thức tự giác học tập...*” (PVS, SV7). Một sinh viên khác đồng tình rằng, “*...sinh viên cần chủ động hỏi GV nếu có vấn đề thắc mắc, rèn luyện tinh thần chủ động học tập, không làm việc riêng trong giờ học...*” (PVS, SV6). Giảng viên cũng cho rằng: “*...Theo tôi thấy thì đề xuất đầu tiên là cần nâng cao tinh thần tự học cho SV, tức là SV phải cảm thấy việc học cho chính bản thân mình...*” (PVS, GV3).

IV. BÀN LUẬN

Đại dịch COVID-19 đã tác động đáng kể đến mọi khía cạnh của đời sống con người, bao gồm cả lĩnh vực giáo dục. Các cơ sở giáo dục trên toàn thế giới buộc chuyển sang hình thức dạy học trực tuyến như một giải pháp tình thế.⁶ Nghiên cứu này tìm hiểu trải nghiệm của giảng viên và sinh viên điều dưỡng về những ưu điểm, hạn chế và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả của phương pháp dạy học trực tuyến.

Một trong những ưu điểm nổi bật của hình thức dạy học trực tuyến là môi trường học tập linh hoạt; giảng viên và sinh viên đều nhận định rằng việc dạy học trực tuyến duy trì tính liên tục của quá trình học tập. Kết quả nghiên cứu của chúng tôi phù hợp với các nghiên cứu khác trên thế giới cho thấy tính linh hoạt của hình thức dạy học trực tuyến cho phép người học truy cập vào nội dung bài học mọi lúc mọi nơi, dựa trên nhu cầu học tập của mỗi người học.^{7,8} Mukhtar và cộng sự (2020) củng cố phát hiện này khi cho rằng việc học trực tuyến cho phép sinh viên học vào bất kỳ thời điểm nào và giúp các em trở thành những người học tự định hướng.² Bên cạnh đó, những người tham gia trong nghiên cứu của chúng tôi cho rằng việc tiết kiệm chi phí do giảm thiểu nhu cầu di chuyển và các chi phí liên quan khác là một lợi ích khác của hình thức dạy học trực tuyến. Tương tự như vậy, các nghiên cứu trước đây đã báo cáo những lợi ích đáng kể của học tập trực tuyến là tiết kiệm tiền và thời gian đi lại.^{6,8} Họ báo cáo rằng việc học tập trực tuyến giúp họ tiết kiệm được chi phí đi lại và các chi phí khác liên quan đến việc di chuyển đến các cơ sở giáo dục mà họ từng phải chi trả khi học trực tiếp.⁸ Ngoài ra, học tập trực tuyến cho phép sinh viên có cơ hội xem lại bài giảng nhiều lần và mở ra cơ hội tiếp cận đa dạng các nguồn tài liệu học tập từ internet. Những phát hiện này tương đồng với kết quả của các nghiên cứu trên thế giới cho thấy lợi

ích của hình thức học tập trực tuyến trong việc cho phép sinh viên nghe lại bài giảng nhiều lần, giúp họ dễ dàng ghi chép và hiểu bài hơn.^{7,8}

Tuy nhiên, những người tham gia nghiên cứu cũng chỉ ra những hạn chế trong quá trình dạy học trực tuyến bao gồm những hạn chế về nguồn lực và công nghệ thông tin, sự thiếu tương tác giữa giảng viên và sinh viên, và những khó khăn trong việc quản lý và lượng giá sinh viên. Những phát hiện này phù hợp với kết quả của các nghiên cứu trước đây, trong đó ghi nhận phạm vi phủ sóng internet không đầy đủ và mất kết nối, đặc biệt là ở các vùng nông thôn, ảnh hưởng đáng kể đến trải nghiệm học tập trực tuyến.⁶ Một số sinh viên báo cáo rằng họ không có quyền truy cập internet hoặc không có quyền truy cập vào thư viện, phòng máy tính hoặc các điểm truy cập internet công cộng khác.⁹ Trong khi một số giảng viên trẻ và sinh viên xem dạy học trực tuyến giúp họ tự tin và thoải mái hơn khi trao đổi thì một số khác cho rằng phương pháp này làm giảm sự tương tác giữa GV và SV ở một số khía cạnh như họ chỉ tương tác với nhau bằng lời nói hay thậm chí bằng văn bản qua tin nhắn. Để quá trình giao tiếp đạt hiệu quả thì ngoài giao tiếp bằng lời nói ra, giao tiếp không lời như cử chỉ, hành động, ánh mắt... cũng làm tăng sự hiệu quả tương tác cũng như sự tập trung hơn. Sự thiếu tương tác giữa GV và SV trong môi trường trực tuyến là một hạn chế được ghi nhận rộng rãi trong các tài liệu hiện có.¹⁰ Salmani và cộng sự (2022) nhấn mạnh rằng việc triển khai giảng dạy trực tuyến đã làm mất cơ hội giao tiếp trực tiếp giữa giảng viên và sinh viên.⁷ Longhurst và cộng sự (2020) đã chỉ ra rằng sự tham gia của sinh viên đã giảm khi sử dụng hình thức dạy học trực tuyến.¹¹ Việc không có giao tiếp trực tiếp và thiếu phản hồi từ các GV đã kìm hãm việc hình thành mối quan hệ dạy học hiệu quả, có thể gây ra sự thất vọng, chán nản và giảm động lực học tập ở sinh viên.⁷ Bên cạnh đó,

một thách thức đáng chú ý của hình thức học tập trực tuyến là sự thiếu vắng bối cảnh lâm sàng. Nhiều tài liệu cũng cố quan điểm rằng hình thức dạy học trực tuyến không phù hợp để giảng dạy các kỹ năng và năng lực thực hành lâm sàng.⁶ Nghiên cứu của Suliman và cộng sự (2021) nhấn mạnh rằng việc học các kỹ năng thực hành trực tuyến là không thể và điều này sẽ ảnh hưởng tiêu cực đến sự sẵn sàng và năng lực lâm sàng của sinh viên sau khi tốt nghiệp.⁸ Trên cơ sở những hạn chế này, những người tham gia nghiên cứu đã đưa ra một số đề xuất để nâng cao trải nghiệm học tập trực tuyến. Các buổi định hướng và đào tạo về hình thức học tập trực tuyến giúp họ trang bị kỹ năng cần thiết và tận dụng hiệu quả công nghệ được khuyến nghị mạnh mẽ để cải thiện trải nghiệm dạy học trực tuyến của giảng viên và sinh viên.⁶ Ngoài ra, việc rút ngắn thời lượng bài giảng và giảm quy mô lớp học cũng được khuyến nghị nhằm tăng cường sự tập trung, thúc đẩy sự tương tác và tham gia của sinh viên, đồng thời đảm bảo đạt được kết quả học tập.² Cuối cùng, những người tham gia trong nghiên cứu của chúng tôi nhấn mạnh rằng việc nâng cao các kỹ năng học tập tự định hướng là rất quan trọng để nâng cao trải nghiệm học tập trực tuyến, vì nó cho phép sinh viên đóng vai trò tích cực hơn trong quá trình học tập của mình. Trong môi trường học tập trực tuyến, năng lực học tập tự định hướng là rất cần thiết để người học tự hướng dẫn bản thân trong việc tiếp thu kiến thức cũng như giúp họ phát triển sự hiểu biết của mình để giải quyết các vấn đề trong quá trình học tập.¹² Law và cộng sự (2019) cho rằng người học thể hiện năng lực học tập tự định hướng cao hơn và thành thạo sử dụng công nghệ có xu hướng nắm bắt tốt hơn về bối cảnh học tập trực tuyến để đạt được các mục tiêu học tập đã đề ra.¹³

Hạn chế của nghiên cứu

Nghiên cứu này có một số hạn chế cần

được xem xét. Nghiên cứu chỉ tập trung tìm hiểu trải nghiệm của GV và SV ngành điều dưỡng về dạy học trực tuyến tại một cơ sở giáo dục duy nhất, do đó kết quả nghiên cứu có thể khó mang tính đại diện cho những trải nghiệm của GV và SV các ngành khác hay từ các cơ sở giáo dục khác nhau. Ngoài ra, việc tập trung chủ yếu vào những ưu điểm, nhược điểm và kiến nghị liên quan đến việc học trực tuyến trong thời kỳ đại dịch có thể không phản ánh đầy đủ trải nghiệm dạy học trực tuyến nói chung. Do đó, các nghiên cứu trong tương lai cần tìm hiểu sâu hơn về trải nghiệm dạy học trực tuyến trong bối cảnh ngoài đại dịch cũng như xem xét các kết quả dài hạn hoặc tác động của các mô hình dạy học trực tuyến.

V. KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu này cho thấy rằng mặc dù dạy học trực tuyến mang lại những lợi ích về tính linh hoạt, tiết kiệm chi phí, và sự thoải mái với môi trường trực tuyến, tuy nhiên vẫn tồn tại những thách thức đáng kể, bao gồm hạn chế về tương tác, khó khăn về công nghệ và những thách thức trong việc quản lý và lượng giá sinh viên. Những phát hiện này không chỉ bổ sung vào cơ sở dữ liệu về giáo dục trực tuyến trong ngành điều dưỡng, mà còn đề xuất các giải pháp cụ thể nhằm tối ưu hóa hiệu quả học tập của sinh viên, như tổ chức các buổi đào tạo về dạy học trực tuyến, thúc đẩy sự tương tác trực tuyến và nâng cao kỹ năng học tập tự định hướng cho sinh viên.

LỜI CẢM ƠN

Nghiên cứu này nhận được nguồn hỗ trợ kinh phí thực hiện đề tài cấp cơ sở của Trường Đại học Y - Dược, Đại học Huế năm 2022.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Keis O, Grab C, Schneider A, et al. Online or face-to-face instruction? A qualitative

study on the electrocardiogram course at the University of Ulm to examine why students choose a particular format. *BMC medical education*. 2017. 17, 1-8.

2. Mukhtar K, Javed K, Arooj M, Sethi A. Advantages, Limitations and Recommendations for online learning during COVID-19 pandemic era. 2020; 36(COVID19-S4): COVID19-S27-S31. doi: <https://doi.org/10.12669/pjms.36.COVID19-S4.2785>.

3. Bediang G, Stoll B, Geissbuhler A, et al. Computer literacy and E-learning perception in Cameroon: The case of Yaounde faculty of medicine and biomedical sciences. *BMC Medical Education*. 2013, 13(1), 57. doi:10.1186/1472-6920-13-57.

4. Adnan M, Anwar K. Online Learning amid the COVID-19 Pandemic: Students' Perspectives. *Online Submission*. 2020, 2(1), 45-51.

5. Spiegelberg E. Doing phenomenology: Essays on and in phenomenology. *Springer Science & Business Media*. 2012 (63).

6. Bdair IA. Nursing students' and faculty members' perspectives about online learning during COVID-19 pandemic: A qualitative study. *Teaching and Learning in Nursing*. 2021. 16(3), 220-226.

7. Salmani N, Bagheri I, Dadgari A. Iranian nursing students experiences regarding the status of e-learning during COVID-19 pandemic. *Plos one*. 2022. 17(2), e0263388.

8. Suliman WA, Abu-Moghli FA, Khalaf I, et al. Experiences of nursing students under the unprecedented abrupt online learning format forced by the national curfew due to COVID-19: A qualitative research study. *Nurse education today*. 2021. 100, 104829.

9. Michel A, Ryan N, Mattheus D, et al. Undergraduate nursing students' perceptions on

nursing education during the 2020 COVID-19. 2021.

10. Wallace S, Schuler MS, Kaulback M, et al. Nursing student experiences of remote learning during the COVID-19 pandemic. *In Nursing forum*. 2021. 56(3), pp. 612-618.

11. Longhurst GJ, Stone DM, Dulohery K, et al. Strength, weakness, opportunity, threat (SWOT) analysis of the adaptations to anatomical education in the United Kingdom and Republic of Ireland in response to the Covid-19 pandemic. *Anatomical sciences*

education, 2020. 13(3), 301-311.

12. Palaniappan K, Noor NM. Gamification strategy to support self-directed learning in an online learning environment. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 2022. 17(3), 104-116.

13. Law KM, Geng S, Li T. Student enrollment, motivation and learning performance in a blended learning environment: The mediating effects of social, teaching, and cognitive presence. *Computers & Education*, 2019, 136, 1-12.

Summary

EXPERIENCES OF NURSING LECTURERS AND STUDENTS OF UNIVERSITY OF MEDICINE AND PHARMACY, HUE UNIVERSITY ON ONLINE TEACHING METHOD DURING THE COVID-19 PANDEMIC: RESULTS FROM QUALITATIVE RESEARCH

This study aims to describe the experiences of nursing lecturers and students on the advantages, limitations and proposed solutions to improve the effectiveness of online teaching methods. A qualitative research was conducted on 5 lecturers and 21 nursing students using semi-structured in-depth interviews and group discussions at University of Medicine and Pharmacy, Hue University from June 2022 to December 2023. The results showed that nursing lecturers and students have different experiences with online teaching methods.. The advantages for lecturers were flexible teaching environment and improving lecturers' skills; for students there are advantages of a flexible learning environment, student-centered learning and increased learning efficiency. Limitations for both groups of research subjects included limitations of the learning environment, reduced learning effectiveness, and difficulty in assessment. Recommendations for lecturers and students included training facilities, lecturers and students. It can be concluded that online teaching activities bring some practical advantages at the time of the epidemic; however, overcoming limitations and providing solutions to improve the quality of online training is essential.

Keywords: Online class, lecturer, nursing students.